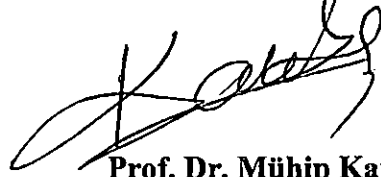

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca; emeklilerimizin giderek ağırlaşan ekonomik ve sosyal sorunlarının bütün yönleriyle araştırılması, emekli aylıklarının insan onuruna yakışır yaşam koşullarını sağlayacak seviyeye ulaştırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi, sosyal güvenlik sistemindeki yapısal sorunların tespit edilmesi ve kalıcı çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

22.07.2026

Prof. Dr. Mühip Kanko

YENİ Parti Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de yaklaşık 17 milyon emekli, yıllarca çalışarak, prim ödeyerek ve alın teri dökerek ülkesine hizmet etmiş olmasına rağmen bugün ağır bir ekonomik çıkmazın içine sürüklenmiştir. Emeklilik; huzurun, güvenin ve emeğin karşılığının alınacağı bir dönem olması gerekirken, mevcut ekonomik politikalar nedeniyle milyonlarca vatandaşımız için yoksullukla mücadele dönemine dönüşmüştür.

Temmuz ayı itibarıyla açlık sınırı 38 bin TL’ye, yoksulluk sınırı ise 117 bin TL’ye ulaşmıştır. Buna karşılık en düşük emekli aylığının yalnızca 23 bin TL seviyesinde kalması, milyonlarca emeklinin en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamamasına neden olmaktadır.

Bugün haklı olarak şu sorular sorulmaktadır:

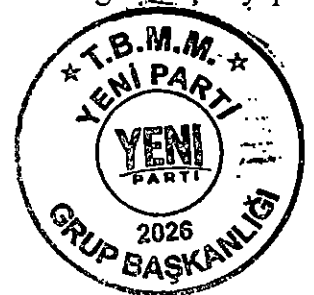
- * 23 bin TL ile bir emekli kira giderini nasıl karşılayacaktır?
- * Elektrik, su, doğal gaz ve diğer zorunlu faturalarını nasıl ödeyecektir?
- * Sağlıklı ve yeterli beslenmesini nasıl sağlayacaktır?
- * Artan ilaç, muayene ve sağlık harcamalarını nasıl karşılayacaktır?
- * Yıllarca bu ülkeye hizmet etmiş insanlar neden emeklilik dönemlerinde açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmektedir?

En düşük emekli aylığı 2019 yılında 1.000 TL olarak belirlenmiş, bugüne kadar tam 11 kez yasal düzenleme yapılmıştır. Emekli maaşlarının neredeyse her altı ayda bir yeniden Meclis gündemine gelmesi, mevcut sistemin sürdürülebilir olmadığını açıkça göstermektedir. İktidar, emeklileri kalıcı ve adil bir gelir sistemine kavuşturmak yerine, maaş artışlarını TÜİK’in açıkladığı enflasyon oranlarına endeksleyen geçici düzenlemelerle sorunu sürekli ötelemektedir.

Bugün yaklaşık 17 milyon emeklinin büyük çoğunluğu açlık sınırının altında yaşamaktadır. Ortalama emekli aylığının 25-30 bin TL seviyesinde olduğu bir ülkede bu tablo sosyal devlet anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Emeklilik bir lütuf değil, yıllarca ödenen primlerin ve verilen emeğin karşılığı olan anayasal bir haktır.

Emekliler yalnızca düşük maaşlarla değil;

- * Kök aylık uygulaması nedeniyle yaşanan hak kayıpları,
- * Emekliler arasındaki maaş adaletsizliği,
- * Yıllardır çözilemeyen intibak sorunu,
- * Artan ilaç katılım payları ve sağlık giderleri,
- * Yüksek kira ve temel yaşam maliyetleri,
- * Geçinebilmek için ileri yaşta yeniden çalışmak zorunda kalmaları,
- * Çalışan memurlara verilen seyyanen ödemenin emeklilere yansıtılmaması gibi birçok yapısal sorunla da mücadele etmektedir.

YENİ Parti olarak açık ve net söylüyoruz; en düşük emekli aylığı ile asgari ücret arasında insan onuruna yakışır yaşam koşullarını sağlayacak adil bir denge kurulmalıdır. Bu doğrultuda en düşük emekli aylığının en az asgari ücret seviyesine yükseltilmesini savunuyoruz. Mevcut ekonomik koşullar dikkate alındığında ise asgari ücretin en az 45 bin 800 TL olması gerektiğine inanıyoruz. Emekliler sadaka ya da geçici destek değil; yıllarca ödedikleri primlerin karşılığı olan insanca yaşayabilecekleri bir geliri hak etmektedir.

Bunun yanında, çalışan memurlara verilen seyyanen ödemenin tüm emeklilere de verilmesi, kök aylık mağduriyetlerinin giderilmesi, intibak düzenlemesinin hayata geçirilmesi ve emekli aylıklarının enflasyona değil gerçek hayat pahalılığına göre belirlenmesi sosyal devlet ilkesinin gereğidir.

Bu kapsamda aşağıdaki hususların araştırılması büyük önem taşımaktadır:

1. Emekli aylıklarının açlık ve yoksulluk sınırı karşısındaki yeterliliğinin incelenmesi.
2. Emeklilerin alım gücünde yaşanan kayıpların nedenlerinin araştırılması.
3. Emekli maaşlarının belirlenmesinde uygulanan sistemin sosyal devlet ilkesi bakımından değerlendirilmesi.
4. TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranları ile emeklilerin gerçek yaşam maliyetleri arasındaki farkın ortaya konulması.
5. Kök aylık uygulaması ve aylık bağlama sisteminden kaynaklanan mağduriyetlerin tespit edilmesi.
6. İntibak sorununun çözümüne yönelik yasal düzenleme ihtiyaçlarının belirlenmesi.
7. Sağlık harcamaları, ilaç katılım payları ve tedavi giderlerinin emekliler üzerindeki ekonomik etkilerinin araştırılması.
8. Emeklilerin yeniden çalışmak zorunda kalmasına neden olan ekonomik şartların incelenmesi.
9. Çalışan memurlara verilen seyyanen ödemenin emeklilere de verilmesinin mali ve sosyal etkilerinin değerlendirilmesi.
10. En düşük emekli aylığı ile asgari ücret seviyesinin olması gereken 45 bin 800 TL seviyesine yükseltilmesine yönelik ekonomik ve mali çalışmaların yapılması.
11. Uluslararası sosyal güvenlik uygulamalarının incelenerek Türkiye'de uygulanabilecek kalıcı reform önerilerinin hazırlanması.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde güvence altına alınan sosyal hukuk devleti ilkesinin gereği olarak, emeklilerimizin insan onuruna yakışır bir yaşam sürdürebilmeleri devletin temel sorumlulukları arasındadır. Bugün milyonlarca emeklinin yaşadığı ekonomik sıkıntılar yalnızca bireysel bir geçim meselesi değil, aynı zamanda sosyal adalet ve toplumsal huzur sorunudur.

Bu nedenle emeklilerimizin yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunların bütün yönleriyle araştırılması, kalıcı çözümlerin geliştirilmesi ve gerekli yasal düzenlemelerin hazırlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

5.... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD-SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Suat Çağdaş	İstanbul	
Atıncay ÖZKAN	İZMİR	
Sevit Torun	Ordu	
Mahmut Tanal	Samsun	
Ayhan BARUT	Adana	
Aliye Çoşar	Antalya	
Gökhan ZEBEK	İstanbul	
Uğur Büyüktürk	Akdeniz	
Jürişel Tarkın	İzmir	
Cemal FURKANUR	İstanbul	
Ercim Karakoz	Aydın	
Nail GİLER	Kocaeli	
Mustafa Erdem	Antalya	
Yazır TİZDİN	Bilecik	
Yunus Emre	İstanbul	
Tahir ÖZCAN	Düzce	
Ednan Arslan	İZMİR	
Ali KAYA	ANKARA	
Eno AYTEKİN	BALIKESİR	
Bilal Bilici	ADANA	
Veli Ağbaba	Malatya	

